No. 38. 1843.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- NIEUWS- EN WETENSCHAPPELIJK BLAD.

Dingsdag 28 Maart.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten Maart.

Het voorstel van den heer *de Sade* nopens de uitsluiting van bezoldigde ambtenaren uit de kamer der gedeputeerden, heeft hetzelfde lot gehad als dat van den heer *Duvergier de Hauranne* betrekkelijk de afschaffing der geheime stemming. Bij de opening der zitting op eergisteren heeft de heer *de Sade* zijn voorstel met vrij veel gematigdheid ontwikkeld en is ook met bedaardheid aangehoord. Verscheidene leden hebben daarop het woord over de zaak gevoerd, doch ter stemming overgegaan zijnde werd het voorstel met 207 tegen 181 stemmen verworpen. Het ministerie heeft dus ook hierin weder de overwinning behaald.

— De kamer der pairs heeft gisteren over een ontwerp betrekkelijk de brevetten van uitvinding beraadslaagd, en de twee eerste artikelen, bepalende het regt van den uitvinder en de aard der uitvindingen die voor bescherming vatbaar zijn, aangenomen.

— Men verzekert bij herhaling dat de hertog *van Nemours* dezen zomer eene reis door de zuidelijke departementen zal doen en bepaaldelijk Lyon, Marseille, Toulouse, Bordeaux en Pau zal bezoeken.

— Het nieuwe tooneelstuk van *Victor Hugo*, *les Burgraves*, is ll. Dingsdag avond in den schouwburg zoodanig uitgefloten, dat men de opvoering van hetzelve in het midden heeft moeten staken.

— Men verneemt, dat het bewind besloten heeft, de Markiezen-eilanden te doen ontruimen, en dat reeds bevelen naar de verschillende havens afgezonden zijn, om alle uitrustingen te staken.

— Men heeft brieven uit Port Royaal (Martinique) tot den 16den, en van Pointe-à-Pitre (Guadeloupe) tot den 13den Februarij. Het getal slagtoffers wordt op 6000 gebragt. De schokken van aardbeving hielden nog niet geheel op.

— De verwarming der diligences schijnt thans in Frankrijk vrij algemeen te worden. Volgens den *Moniteur industriel* van den 9den Februarij, is thans in de Messagerien van *Lafitte* en *Caillard* eene zeer eenvoudige inrigting, door middel van twee onder den bodem der diligence geplaatste olielampen, tot dat einde algemeen aangenomen.

— Volgens de jongste berigten is de opstand op St.-Domingo nog geenszins bedwongen. Door kapitein *Huet*, die Port-au-Prince den 6den Februarij verlaten heeft, verneemt men, dat het zuidelijk en oostelijk gedeelte van het eiland in de magt der opstandelingen is. Hun doel is om den President *Boijer* van het bestuur te verwijderen. Zij worden, naar men verzekert, aangevoerd door twee officieren uit Columbia en voeren de vlag van die republiek.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24sten Maart.

Naar aanleiding van een betoog, vol hatelijkheid en bitterheid tegen Nederland, dat welk dezer dagen in het dagblad van Keulen gelezen werd, en van eenige daarop door het te 's Gravenhage in de Fransche taal uitkomende dagblad gemaakte bedenkingen, verklaart het regeringsblad van Berlijn, dat de Pruissische regering, uithoofde van de censuur, die zij over de in hare Staten uitkomende dagbladen uitoefent, niet verantwoordelijk is voor derzelver inhoud; dat zij anders ook geacht zou moeten worden de aanvallen te billijken, welke de onder censuur staande dagbladen tegen haar zelve rigt. Verder laat dat regeringsblad bij deze gelegenheid regt wedervaren aan de gezindheden van het Nederlandsche gouvernement jegens Duitschland, en verklaart hetzelve, dat dit gouvernement onlangs van die goede gezindheid een daadwerkelijk bewijs heeft gegeven, door het toelaten der Rijnschepen op de Nederlandsche binnenwateren, en derzelver gelijkstelling met de Belgische en Nederlandsche vaartuigen.

— Het *Journal de Constantinople*, hetwelk in de Turksche hoofdstad onder de bescherming der regering wordt uitgegeven, meldt [illegible] 1 Maart:

„[illegible] is sedert eenige dagen weder opgevat en houdt het ministerie zeer bezig. Verscheiden raadsvergaderingen zijn deswege gehouden, doch omtrent de aldaar genomen besluiten is niets bepaalds bekend worden. Intusschen wordt voortdurend ten stelligste verzekerd, dat in weerwil van de door kwalijkgezinden verspreide verontrustende geruchten, deze aangelegenheid op eene bevredigende wijze zal geregeld worden, waarvoor wij hoofdzakelijk aan den geest van gematigdheid en aan de wijsheid des divans dank moeten weten.”

Volgens berigten uit Alexandrie van 13 Februarij werd door *Mehemed*-Ali eene expeditie voorbereid tot onderwerping van het ten zuidwesten van Nubie gelegen rijk van Darfur, hetwelk tot dusverre van de strooptogten der Egyptische benden was verschoond gebleven, en waar de Pacha eenen rijken buit hoopt te behalen.

— De beroemde Noorweegsche hardlooper *Mensen Ernst*, die eene reis ondernomen had, om den oorsprong van den Nijl op te zoeken, was in het laatst van Januarij in Opper-Egypte overleden.

— Uit Stokholm schrijft men, van den 7den Maart:

„In de kanongieterij van den Baron *van Wahrendorff* te Ackar, is men er eindelijk volkomen in geslaagd, kanonnen te gieten, die in plaatse van voren, van achteren geladen moeten worden; reeds dikmaals en in onderscheiden landen zijn er pogingen gedaan, om deze uitkomst te verkrijgen, maar tot dus verre waren zij steeds mislukt.

BELGIE.

BRUSSEL, den 25sten Maart.

Omtrent de aankomst van lijk des heeren *Falck* te Antwerpen, schrijft men uit die stad:

„Heden heeft de overbrenging van het stoffelijk overschot van den heer *Falck* met buitengewoon ceremonieel en plegtigheid plaats gehad. Alle eerbewijzingen zijn verleend geworden, die aan de vertegenwoordigers der met Belgie in bondgenootschap zijnde Souvereinen toekomen. Een speciale trein, bestaande uit verschillende nieuwe rijtuigen, met de Koninklijke wapenen van Belgie en Holland en geheel en al met floers en rouwteekenen overdekt, was in gereedheid gebragt voor de overbrenging van het lijk van den overledene, hetwelk in eene driedubbele kist besloten lag. Een der rijtuigen was veranderd geworden in eenen prachtigen [illegible]. De trein vertrok tegen het middaguur van het station van de Allee-Verte en langzaam voortstoomende, kwam zij om half twee ure hier ter stede aan.

Op ons station waren alle burgerlijke en militaire overheden vereenigd; alsmede de heeren consuls van verschillende natien en verscheiden andere personen van aanzien. Een talrijk detachement troepen stond onder de wapenen en verrigtte de hoogste militaire eerbewijzingen.

Terstond daarna heeft de stoet zich gevormd in de navolgende orde:

1°. Een detachement van het 1ste regement jagers te voet;

2°. Het muzijkkorps van hetzelfde regement, treurmarschen spelende;

3°. De lijkkoets. De slippen van het kleed werden gehouden door de overheden.

Vervolgens kwamen eenige leden der familie van den overledene, de burgerlijke gouverneur, de burgemeester en de schepenen, de consuls der verschillende mogendheden en de militaire autoriteiten, gevolgd door eene talrijken staf.

Een detachement voetvolk sloot den trein.

Aldus trok de stoet naar de Place de Meir, over de Schoenenmarkt, door de Elandsstraat en langs de Vlasmarkt naar de haven.

Op de plaats der inscheping aangekomen, waar de stoomboot lag vastgemaakt, die het overschot van den heer *Falck* naar Holland moest overbrengen, hield de stoet stil, en terstond daarop heeft de Gouverneur, de heer *de Brouckere*, te midden van de [illegible] stilte, eene rede uitgesproken, waarin hij met treffende [illegible] dingen de gevoelens van opregte genegenheid herinnerde, [illegible] uitstekenden man, gedurende zijne geheele loopbaan [illegible] zeld. — De redenaar [illegible] woorden te [illegible] De [illegible]

verwanten van den afgestorvene, gelijk mede de heer *Cenie*, Consul der Nederlanden, hebben den heer de *Brouckere* omringd, en hem, voor zoo veel hunne aandoeding toeliet, te kennen gegeven, hoe gevoelig zij waren voor alle bewijzen zijner deelneming en van die van allen, die zich verdienstelijk gemaakt had.

Na deze plegtigheid is het lijk van den rouwwagen gelaten en aan boord geplaatst van de stoomboot, alwaar op nieuw eene lijkrede is uitgesproken in de Hollandsche taal door eenen leeraar der hervormde Godsdienst.

Omtrent drie ure stak het vaartuig van wal.

De beeldhouwer *Geefs* heeft een afgietsel gemaakt van het hoofd van den heer *Falck*.

— De heer *Hooft*, secretaris van den Nederlandsche legatie, heeft eergisteren aan den minister van buitenlandsche zaken zijne geloofsbrieven aangeboden, waarbij hij *ad interim* benoemd wordt tot zaakgelastigde van Z. M. den Koning der Nederlanden bij dit hof.

— De kamer der vertegenwoordigers heeft gisteren, bij eene eerste stemming, het ontwerp van wet nopens het kiesregt aangenomen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten Maart.

Nadat ten gevolge van het emeritaat van den Wel-Eerw. Heer Ds. *Terveer*, predikant bij de hervormde gemeente alhier, door Zr. Ms. gunstige beschikking naar herwaarts geroepen was de Wel-Eerw. Heer *J. P. Haesebroek*, predikant te Heiloo, en deze dit beroep, met dankerkentenis aan Z. M., en welwillend voor deze gemeente, aangenomen had, had gisteren morgen in het kerkgebouw der voornoemde gemeente de plegtige bevestiging plaats van den nieuwen leeraar, door den jongsten der predikanten, den Wel-Eerw. Heer *Van den Broek*, naar aanleiding van II Cor. IV vs. 6. — Des avonds ten vijf ure hield de nieuwe leeraar zijne intree-rede voor de talrijke, men zou kunnen zeggen, eenparig opgekomen gemeente. ZWEerw. had tot tekst gekozen de woorden van *Paulus* (I Cor. II; vs. 2): *Want ik hebbe niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus en dien gekruist.* Met natuurlijke welsprekenheid, warm gevoel en hoogen ernst, schetste ZWEerw. de roeping en pligt des Christenleeraars om alleen *Christus* en diens kruis, als de eenige bron van zaligheid en geluk voor menschen, te verkondigen, waartoe hij zich verbond, in gemeenschap met zijne ambtgenooten, en onder afbidding van hoogere hulp, al zijne krachten en vermogens te besteden, en in dien geest zijn herderwerk aan deze gemeente toe te wijden. Onder den diepen indruk, dien deze rede te weeg bragt, sloot de gemeente zich in gebeden haren voorganger aan, en keerde zigtbaar gesticht uit haar tempelgebouw terug.

— Bij Zijner Majesteits besluiten van 10 December 1841, litt. G, 42*bis* en 25 Maart 1843, n°. 2, zijn benoemd tot raden van legatie, buiten bezwaar van de schatkist, mr. *T. M. Roest van Limburg*, mr. *F. M. W. Testa* en jhr. mr. *J. L. H. A. Gericke*, de beide laatsten gezantschaps-secretarissen, respectivelijk bij de hoven van Pruissen en van Frankrijk.

— In de zitting van den hoogen raad van den 21 dezer is behandeld het beroep in cassatie van den Proc. Generaal bij den Raad, in het belang der wet, tegen het arrest van het Hof van Noord-Braband, betrekkelijk de zoo veel geruchts gemaakt hebbende zaak der inkwartiering.

Gelijk men weet, waren de twee voorname stellingen van het arrest deze: 1°. dat geene der bepalingen of besluiten nopens de inkwartiering, door opneming in het Staatsblad zijn afgekondigd en dat alzoo aan die bepalingen geen verbindend gezag kunnende toegekend worden, op de overtreding ook geen straf kan worden toegepast; 2°. dat er in den wettelijken zin aan geene wederspannigheid te denken valt, wanneer de ambtenaren niet werkzaam waren ter uitvoering van wetten, enz., van het openbaar gezag en niet waren in de waarneming hunner functiën.

De Proc. Gen. heeft beide deze stellingen in het breede bestreden en nopens het eerste vooral aangetoond, dat art. 2 der wet, houdende algemeene bepalingen en art. 1. C. N. zich alleen bepalen tot wetten, en dat, daar geen gewag wordt gemaakt van Koninklijke besluiten of decreten, zoodat de afkondiging bij dat art. 2 bedoeld, geen vereischte is voor Koninklijke besluiten, enz.

Met betrekking tot de tweede stelling, deed Proc.-Gener. vooral uitkomen, dat wanneer het ook al twijfelachtig mogt zijn, of eene wet of besluit verbindende of wettig is, ja dan neen, het oordeel daarover niet is gelaten aan hem tegen wien dezelve wordt ten uitvoer gebragt, zoodat deze zich *via facti* tegen dezelve zou mogen verzetten.

Proc.-Gen. meende dat beide stellingen van het Hof op dwaalbegrippen berustten, en daar de Regering er het hoogste belang bij heeft om de verpligting tot inkwartiering niet aan twijfel onderhevig te doen zijn en de publieke orde niet gedoogt dat het oordeel, of men zich al of niet mag verzetten, overgelaten zij aan dengene, tegen wien eenige wetsbepaling wordt ten uitvoer gelegd, zoo heeft Z. E. H. A. zich verpligt geacht de cassatie van het arrest te vragen in het belang der wet en zonder dat daarbij eenig nadeel aan de regten door partijen verkregen, worde toegebragt. De uitspraak is bepaald op 11 April.

— Uit Utrecht schrijft men van den 26sten.

Gister avond, omstreeks acht ure is het stoffelijk overschot van den onvergetelijken staatsman, Mr. *A. R. Falck*, alhier in stilte ter aarde besteld. — Wel waren sedert eenige dagen door vrienden en vereerders van den edelen afgestorvene, met name door het bestuur der Hoogeschool, wier Leeraren zich tot die laatste hulde aan den voormaligen, zoo uitstekenden Minister van het publiek onderwijs gedrongen gevoelden, in overeenstemming met de provinciale, stedelijke en andere autoriteiten, de noodige schikkingen beraamd, om den Mede-grondlegger van den Nederlandschen staat, op eene met zijnen rang en onsterfelijke verdiensten meer strookende wijze naar de plaats der eeuwige rust te begeleiden. — Alle toebereidselen waren te 12 ure des voormiddags tot dat einde in gereedheid. — Dan, men zag zich verpligt het uur der treurige plegtigheid te verschuiven op het berigt, dat de aankomst van het vaartuig, waarop zich het dierbaar overblijfsl van den zeldzamen man bevond, door tegenwind vertraagd werd. Niet voor den avond was het te Utrecht. Uit hoofde van den invallenden zondag, met den bloedverwanten en uitvoerder der uiterste wilsbeschikkingen van den Heer *Falck*, 's Ministers veeljarigen, vertrouwden vriend, Mr. *G. J. C. Schneither*, Raadsheer in het Provinciaal Geregtshof van Gelderland, geene andere keuze, dan nog dienzelfden dag, of wel eerst Maandag, den laatsten smartelijken pligt te volbrengen. Zij, die den eenvoudigen, nederigen zin van den overledene kenden, zoo bij uitstek afkeerig van eer als uitgelokt eerbetoon; die ook het reeds zoo zeer geschokt gemoed der diepbedroefde Echtgenoot en Zuster van den Heer *Falck* eenige verademing wenschten te schenken, oordeelden tot het eerste te moeten besluiten. Zoo droegen dan slechts enkele van onze stadgenooten bij toeval kennis van hetgeen geschieden zoude. Deze sloten zich in haast aan den kleinen stoet aan. De hoogleeraar *Bergsma*, die, zoo de uitvaart des ochtends had plaats gevonden, als Rector-Magnificus, uit naam zijner ambtgenooten bij het graf des grooten mans het woord zoude gevoerd hebben, meende ook nu niet te moeten achterblijven, en herdacht in eene korte, maar treffende rede, hoe ijverig de belangen van het hooger onderwijs onder het bewind van den heer *Falck* in de beide deelen van het toenmalig koningrijk der Nederlanden waren bevorderd. — Ook de heer *Schneither* wilde zijn hart lucht geven; aandoening belette hem meer dan eenige woorden van onuitwischbare erkentelijkheid te uiten. — Eindelijk bragt ook de hoogleeraar *Vreede* zijne hulde aan de nagedachtenis van onzen doorluchtigen staatsman."

— Uit Antwerpen schrijft men, dat Z. M. de Koning tot kommandeurs der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd heeft den heer *de Caters*, oud-burgemeester dier stad en den baron *de Vinck de Westwezel*, en tot ridders de heeren *de Visser*, oud-schepen van Antwerpen, *Dewael-Vermoelen* en *C. de Havre*.

— Prins *Frederik* van Hessen, luitenant-generaal en gouverneur der Bondsvesting Luxemburg, bevindt zich sinds eenige dagen te 's Hage en is gelogeerd in het *Hôtel de l' Europe*.

— Men verneemt, dat bij het arrest van het Provinciaal Geregtshof van Noord-Holland in de vorige week, twee personen, met name, *Maria Johanna d' Olivier*, Huisvrouw van *Johannes Ferdinandus Antonius Schepers*, en *Johanna Zeverboom*, dienstbode van eerstgemelde persone, wegens het moedwillig stichten van brand, in den nacht van 14 op 15 November jl., in den door haar bewoond wordende kelder, in de Kerkstraat bij de Spiegelstraat, te Amsterdam, ter dood zijn veroordeeld.

— De Inspecteur van de Geneeskundige Dienst der Landmagt heeft ter kennis gebragt van de ouders of voogden, die voor hunne zonen of pupillen de toelating als kweekeling bij 's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen mogten verlangen, dat op den 15den Julij 1843 een vergelijkend examen over de adspiranten zal worden gehouden, en dat vóór den 1sten Mei 1843 een daartoe strekkend verzoekschrift aan hem Inspecteur van de Geneeskundige Dienst voornoemd zal moeten worden ingezonden, zullende na dat tijdstip geene verzoeken, tot toelating tot gemeld examen, worden aangenomen.

Het voorschreven verzoekschrift zal naauwkeurig moeten vermelden de namen en voornamen van den vader en de moeder, of van de voogden, voluit geschreven, hun stand of beroep, woonplaats, geboorteplaats, de godsdienst waarin hunne zonen of pupillen zijn opgeleid, en of zij verlangen, dat hunne zonen of pupillen bij de Geneeskundige Dienst der Land- of Zeemagt, of der Overzeesche bezittingen geplaatst worden; terwijl daarbij voorts nog zal moeten worden overgelegd: 1°. eene verklaring van het bestuur der woonplaats van ouders of voogden, dat zij ingezetenen zijn van het rijk of der overzeesche bezittingen; 2°. de geboorteakte van den adspirant; 3°. eene verklaring van het genoten onderwijs, en 4°. eene verklaring van een officier van gezondheid nopens de gezonde ligchaamsgesteldheid van den adspirant.

Verder wordt bekend gemaakt: dat de adspiranten niet beneden de zestien en niet boven de twintig jaren oud mogen zijn; dat de

toelating op 's Rijks kweekschool op den 1sten September 1843 zal plaats hebben; dat de leercursus vier jaren zal duren; dat de kweekelingen, in evenredigheid hunner vorderingen en gedrag bij openvallende plaatsen tot kweekelingen der tweede en eerste klasse op een traktement van *f* 200 en *f* 300 bevorderd worden; dat de ouders of voogden zich moeten verbinden om zoolang hunne zonen of pupillen bij 's Rijks kweekschool verblijven, voor hunne kleeding, voeding, woning, boeken en instrumenten te zorgen; dat de kweekelingen die het onderwijs aan 's Rijks kweekschool hebben bijgewoond uit 's Rijks dienst niet worden ontslagen dan, na den lande *tien jaren* te hebben gediend; dat de kweekelingen van het vierde studiejaar, naar gelang hunner bekwaamheden en der bestaande behoeften bij de land- of zeemagt of overzeesche bezittingen, tot officieren van gezondheid der derde klasse zullen worden voorgedragen; dat aan de betrekking van Officier van Gezondheid der derde klasse bij de Landmagt, rang hebbende van tweeden luitenant, verbonden is een traktement van *f* 800 's jaars; aan de betrekking van officier van gezondheid der derde klasse bij de zeemagt, rang hebbende van tweeden luitenant der mariniers, een traktement van *f* 700 's jaars, behalve tafelgeld van *f* 25 's maands, wanneer zij zich aan boord bevinden, benevens nog extra toelage voor tafelgeld, zoodra zij op schepen geplaatst zijn, die zich in Oost- of West-Indien bevinden; en aan de betrekking van officier van gezondheid der derde klasse voor de militaire geneeskundige dienst der landmagt in de Oost-Indien rang hebbende van tweeden luitenant bij den staf der armée, een traktement van *f* 1560 's jaars, met vrije woning of schadeloosstelling voor huishuur;

dat verder aan de officieren van gezondheid voor de dienst der landmagt in Oost-Indien wordt toegestaan:

a. Een traktement van *f* 800 's jaars, gedurende hun oponthoud hier te lande;

b. Eene gratificatie van *f* 380; en

c. Een voorschot van *f* 520, te zamen uitmakende eene som van *f* 900, waarover men voor de afreis kan beschikken, zoodra het schip aangewezen is, waarmede de reis, op kosten der regering, zal geschieden: strekkende deze som tot eene behoorlijke uitrusting en tot het aankoopen van boeken en heelkundige zakinstrumenten.

— Laatstleden vrijdag is de 207de verjaardag der Hoogeschool te Utrecht gevierd. Ten 12 ure vergaderde eene aanzienlijke schaar in het groot-auditorium, alwaar de aftredende rector magn., de hoogleeraar *J. Loncq C. Jz.*, die waardigheid aan zijnen opvolger, den hoogleeraar *C. A. Bergsma*, heeft overgedragen, met het uitspreken eener redevoering: *de animi mentisque propœdia ad medica studia recte instituenda*; terwijl de hoogleeraar *Bergsma*, in zijne waardigheid van secretaris, door den hoogleeraar *H. Bouman* vervangen werd. Na den afloop dier plegtigheid werden eerepenningen uitgereikt aan de heeren *Stemford*, *Kroese* en *Chr. Sepp*, wegens hunne bekroonde verhandelingen.

— Als eene bijzonderheid wordt uit Neuzen gemeld, dat te dier plaatse, op den 19den dezer, hunne drie en zestigjarige huwelijksvereeniging hebben gevierd *Jacobus Dregmans*, oud 85 jaren en *Elizabeth Scheele*, oud 81 jaren; terwijl man en vrouw het voorregt hebben de beste gezondheid te genieten en hunne verstandelijke vermogens volmaakt te bezitten.

— Men schrijft uit Harderwijk, 20 Maart. Op den 26sten zal van hier naar het Nieuwe Diep vertrekken een detachement van 120 man, onder kommando van kapt. *Donleben*, en geleide van den 1sten luitenant *Boers* en den 2den luitenant *D. Aumerie*, om op den 28sten daaraanvolgende met het schip *de Stad Utrecht*, de reis naar Nederlandsch Indië te ondernemen.

Er zijn hier te lande dagbladen van de Kaap de Goede Hoop tot den 6den Januarij ontvangen. Dezelve behelzen omtrent de aangelegenheden aan de noord-oostelijke grenzen van die kolonie, geene nadere nieuwstijdingen, dan alleen dat er eene vijandige ontmoeting had plaats gehad tusschen de Boeren over de grenzen en de Griqua's, waarbij deze laatsten waren teruggeslagen, nadat er aan beide zijden vele dooden gevallen waren. Een der bladen vermeldt voorts, dat meer dan honderd trekossen, welke aan de van Grahamsstad naar de grenzen opgerukte troepen nagezonden waren, bestemd ter vervanging van die welke dezelve op hunnen marsch verloren hadden, op den weg door gebrek en vermoeijenis waren omgekomen. Ook die troepen hadden veel door de droogte en hitte te lijden.

Men leest in *the Sun*: Het schijnt dat men zich in China druk bezig houdt met het bouwen van schepen naar de modellen van andere volken. Een der ministers, *Kin-Yinglin*, heeft den Keizer onderscheidene teekeningen van schepen aangeboden, met voorstel om het getal oorlogsvaartuigen te vermeerderen. De Keizer heeft de plannen van *Kin-Yinglin* gezonden aan *IJishan*, te Canton, met bevel om dezelve tot stand te brengen, zoo ze uitvoerlijk zijn. *IJishan* heeft daarop, in eene [illegible], aangetoond, dat geen oorlogsvaartuig bruikbaar zoude zijn, [illegible] werd naar het model der vreemdelingen, en hij [illegible] als modellen aan te nemen, de prachtige Amerikaansche schepen *Constellation* en *Boston*. De Keizer heeft bevolen om de werken te beginnen; maar daar men niet zoo lang wachten kan, heeft Z. M. eenige hong-kooplieden naar de barbaren gezonden, om er de schepen, welke zij van de hand willen zetten, aan te koopen, benevens de noodige gereedschappen en werktuigen voor den bouw der schepen. *IJishan* zegt in zijn rapport, dat men te Canton reeds een schip gebouwd heeft naar het model der vreemden, en dat het gereed is om in zee te steken. Twee andere zijn op stapel gezet.

Wij naderen den 1sten April en sommige dagbladen beginnen dan ook reeds hunne potsen uit te kramen. In een Belgisch blad leest men, dat de Heer *Claes*, brander te Lembeke, eene waterleiding door eene rots had doen boren, ten einde het water van de Senne in zijne branderij te brengen. Onlangs hield het water eensklaps op te vloeijen, zonder dat men de oorzaak daarvan kon te weten komen. Men wachtte eenige dagen, of het water weder deszelfs gewonen loop zoude nemen, maar vergeefs. Eindelijk ontdekte men dat het een monster-paling was, die op eene plaats van de rots, waar de opening een weinig naauwer was dan elders, met den kop vast zat. De eigenaar had niet eens het genoegen, dezen paling te mogen eten, want hij was reeds eenige dagen gestorven, toen men hem vond, en men heeft zich dus vergenoegd, met hem aan de lezers op te disschen.

GEMENGDE BERIGTEN.

De *Staats-Courant* deelt het volgende mede aangaande den sedert eenige dagen zigtbaren komeetstaart:

»In den avond van den 17den Maart, tusschen zeven en acht ure, is op een aantal punten in Frankrijk, Duitschland, Belgie en Engeland aan het uitspansel eene lichtende streep waargenomen, die men hier en daar ook gedurende eenige der volgende avonden heeft gezien, en die door de meeste sterrekundige thans verklaard wordt, de staart eener komeet te zijn. De lichtende streep ving ten minste op den eersten avond, dat men die waarnam, tusschen de voeten van den *Orion* en het sterrebeeld *de Haas* aan, en strekte zich, in den *Eridanis* tot aan den horizon uit. Te Parijs heeft de heer *Arago*, den 20sten eene voorlezing in de Akademie der Wetenschappen over dit hemellicht gehouden, waarin hij onder anderen beweerd heeft, den 18den of 19den de kern der komeet te hebben ontdekt, hetgeen den eersten dag niet het geval was geweest. De Britsche sterrekundige, de heer *J. South*, heeft van de sterrewacht te Kensington, mede den 17den het eerst de lichtende streep gezien. Hij vergelijkt, die in eenen door hem geschreven brief met den staart voor de komeet van 1811, en zegt, dat hij dien avond meer dan 45 graden van den staart meten kon, en door een teleskoop de sterren, ook van de vijfde grootte, door de lichtende streep heen ontwaard had. In zijnen brief, die van den 21sten is gedagteekend, voegt hij er echter bij, dien laatsten avond in de nabijheid van de plaats aan den hemel, waar hij den 17den het licht had waargenomen, geenerlei spoor van de komeet te hebben kunnen ontdekken, niettegenstaande de lucht weder helder was. Alleen vertoonde zich toen een buitengewoon en verspreid licht, dat aan de Pleiades begon en zich over geheel het sterrebeeld *Aries* uitstrekte. »Indien dit de staart van de komeet is,« schrijft hij, »duidt zulks eene snelle beweging naar het noorden aan.« De heer *Garthe* heeft in een Keulsch blad een berigt doen plaatsen wegens de waarnemingen, die hij in den avond van den 19den, ten aanzien van dit luchtverschijnsel, heeft gedaan, [illegible] verklaart het daarbij voor een toch altijd hoogst [illegible] verschijning van zodiakaal licht. De heer *Eckhardt*, te Darmstadt, zegt daarentegen in een berigt, er niet aan te twijfelen, dat het hier den staart eener komeet geldt.«

Zie hier voorts eenige bijzonderheden, welke door den heer *Arago* aan de Akademie van Wetenschappen zijn medegedeeld.

» De komeet is eerst den 17den des avonds, te Parijs opgemerkt, weinig tijds na het ondergaan der zon, in het Z. Z. W., hoewel zij reeds, den 14den, te Auxonne was waargenomen. Haar kern was eerst den 18den en 19den op ons Observatorium zigtbaar. Zij stond toen in het sterrenbeeld van den Orion.

» De stand der maan boven den gezigteinder is oorzaak, dat men de ster slechts gedurende korten tijd ziet, en de waarneming is niet volledig genoeg, dat de sterrekundigen alle noodige bescheiden hebben kunnen bijeenbrengen ter bepaling van de loopbaan der komeet.

» Hetgeen het meest treft, is de aanmerkelijke lengte en de fijnheid van den staart, die zich in de gedaante van eenen langen witten band vertoond.

» Deze lichtende verlenging eindigt gewoonlijk in twee lichtstrepen, tusschen welke eene donkere ruimte is, waardoor men tot het besluit geleid werd dat de staart der kometen een lichtende, doch van binnen donkere kegel is. Bij de tegenwoordige ster is juist het tegendeel het geval; het licht is in het midden oneindig [illegible] de zijden. De aardmiddelpuntige beweging der komeet is [illegible].

» De komeet van 1811, welk jaar zulk een' heerlijken wijn opleverde, had eene schijnbare lengte van 23 graden.

» Die van 1744, door *Sheseaux* van Lausanne opgemerkt, was opmerkenswaardig door een' veelvoudigen staart, bestaande uit zes uiteenloopende bundels, bevattende eene breedte van 44 graden, en waarvan eenigen eene volstrekte lengte hadden van 14 millioen uren.

» Die van 1789 had een' staart, schijnbaar 68 graden lang, welks naar binnen gebogen vorm, volgens de geschiedschrijvers van dien tijd, op een' turkschen sabel geleek; iets, dat men bij den staart der tegenwoordige komeet, hoewel in veel geringeren graad, insgelijks opmerkt.

» De staart der komeet van 1780 had eene schijnbare uitgestrektheid van 90° en eene volstrekte uitgestrektheid van 41 millioen uren.

» Eindelijk, de komeet van 1618 vertoonde zich met zulk eenen langen staart, dat dezelve eene ruimte van niet minder dan 104 graden bedekte. Derzelver hoofd was nog beneden den gezigteinder, wanneer het uiterste van den staart reeds de hoogte van het zenith bereikt had."

In het Londensch *Athenaeum*, van den 25sten December jl., vindt men eenige bijzonderheden aangaande de Lyrische marmertafelen of bladen die onlangs naar Londen zijn overgevoerd. Dezelve waren bij gebrek aan ruimte, voor het publiek nog niet ten toon gesteld, zoodat de berigtgever van bovengenoemd tijdschrift, bij het uitpakken slechts eenige vlugtige blikken op deze tafelen had kunnen werpen. Naar zijne meening zijn daaronder stukken die tot vóór den tijd van *Cyrus* opklimmen en voor de kennis der mythologie van bijzonder belang zijn. Bijzonder opmerkelijk is dat hij in die stukken een soort van Arabischen stijl erkent, welken men in Italie gewoon is Pelasgischen stijl te noemen, en die bepaaldelijk uit eene eigenaardigen valling der plooijen bleek. In de schikking van het haar, van den spitsen baard, enz. vindt hij een persisch karakter. Menigvuldig zijn de afbeeldingen op friesen, waar jagt en krijgstooneelen met elkander afwisselen. Een troep gevangenen, met op den rug gebonden handen, moet bijzonder veel overeenkomst hebben met persepolitaansche figuren. In 't kort, men mogt verwachten dat de geschiedenis der kunst en de mythologie hier eenen aanzienlijken, alhoewel moeijelijken oogst zouden doen. Merkwaardig is, dat bijna al deze marmerbladen sporen van schilderwerk dragen; vooral in de hoeken en diepe plaatsen vindt men overblijfselen, welke een groot licht kunnen verspreiden over de dikwijls gestelde vraag nopens de versiering in kleuren der ouden; het is echter te vreezen dat de sporen der kleuren in het vochtig klimaat van Engeland spoedig verdwijnen zullen.

In het Londensche letterkundig Genootschap van den 8sten December, werd door den heer *Callimore* eene verhandeling gelezen over de verdeeling van den Dierenriem, waarvan de hoofdinhoud hierop neerkomt.

Het is, zoo als bekend is, een nog niet geheel opgelost vraagstuk, of de figuren van den dierenriem van griekschen of egyptischen oorsprong zijn; intusschen lijdt het geen twijfel dat de sterrebeelden oorspronkelijk op eene wijze in den dierenriem waren ingedeeld, van de tegenwoordige, of die met 12 figuren, onderscheiden. Terwijl toch ieder dezer teekens 30° inneemt, hebben de sterrebeelden eene onregelmatige lengte, en de onevenredigheid blijkt het duidelijkst bij de vier hoofdbeelden: den *Ram*, de *Kreeft*, de *Weegschaal* en den Steenbok, wier onderlinge stand alsmede, hunne kleinheid in verhouding tot de andere beelden, hunne latere opneming in den Dierenriem schijnen aan te duiden. Uit den twaalfdeeligen dierenriem, zou men dan tot den achtdeeligen van een vroeger tijdvak, ieder van 45° komen. Dit stemt overeen met de acht waken waarin de oude Egyptenaren hunnen nacht en dag verdeelden, voorts met den Egyptischen kalender van acht groote godheden, die eerst later tot het getal *dii, majorum gentium* der Grieken en Romeinen vermeerderd werden, en eindelijk met het getal der phenicische gabeiren, maar alles op de indeeling van den dierenriem betrekking had. Ook merkt de heer *Callimore* op, dat de indeeling van den Dierenriem in acht deelen, nog op verscheidene oude gedenkstukken, zelfs op den Dierenriem van Denderah, bij en neven de indeeling van twaalf deelen te vinden is. De heer *Callimore* besluit met de opmerking, dat de achtdeelige Dierenriem, wel uit eene vroegere indeeling in vier deelen kan voortgekomen zijn, die naar de vier jaargetijden was geregeld.

De Indios Bravos in Peru.

Het Londensche Journaal van het geographische genootschap deelt (in het 1ste stuk van het 12de deel), onder de verspreide aanteekeningen van den inlander, lang in Peruaansche dienst gestaan hebbende generaal *Miller*, het volgende mede:

» Wanneer men ten oosten van Cusco, omtrent 30 leguas ver over het bergachtig land gaat, dan bereikt men den top van de oostelijken keten der Andes, van waar men onmiddellijk aan derzelver voet eenige vlekken, het zoogenoemde Valle de Paucartambo ontdekt. Verder breidt zich eene zoo onafzienbare landstreek uit, bedekt met bijna ondoordringbare bosschen, door bergstroomen doorsneden die naar de Amazonen-rivier storten, dat de bewoners dier streken, de zoogenoemde Indios Bravos nimmer geheel onder het juk zijn kunnen gebragt worden, noch door de Peruaansche Incas, noch door de Spanjaarden. Geen christen is verder dan 10 leguas van den oostelijken voet der Andesketen in dit land doorgedrongen, hetwelk zich tusschen het beschaafde Peru en het beschaafde Brazilie honderde mijlen ver uitbreidt. In het jaar 1780 trok een Spaansche subdelago (provinciale gouverneur) met 100 soldaten en schansgravers omtrent 8 tot 10 leguas ver in deze landstreek door, maar werd weldra door scharen geheel naakte wilden, die met niets dan boog en pijlen gewapend waren, teruggedreven. Er werd geen tweede poging gedaan tot in het jaar 1835, toen de generaal *Miller* zelf de onderneming beproefde, maar met even slecht gevolg. — De Indios Bravos zijn de talrijkste klasse van inboorlingen, die nimmer door beschaafde stammen zijn onder het juk gebragt, zich nimmer met hen vermengden, of immer met zendelingen, kooplieden enz. eenig verkeer hadden. Zij bouwen Mays, Yams en eenige andere planten aan, maar gebruiken geen zout. De veelwijverij heerscht onder hen; de vrouwen schijnen hunne mannen echter getrouw te zijn, 't zij uit neiging, 't zij uit vrees. Die de generaal van hen zag, hadden meer overeenkomst met de Indianen van Nieuw-Orleans, van Buffalo en der Pahmenakes in de sleuven der Andes, op gelijke breedte met Conception, dan met de beschaafde Indianen van Peru, die eerst door de Incas en daarna door de Spanjaarden zijn onder het juk gebragt.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van Zaturdag waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 56; 5 pCt. 101 5/16; Kansb. 26¾; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 97¾; 3½ pCt. 82⅝; Domein-Losr. 100⅜; Oost-Indie 100 drie achtste; Spoorweg op Haarl. 65; op Rotterd. 62; Rijn Spoorweg 94⅞; Haarlemmermeer 106; Rusland 107¼, 4 pCt. 90 zeven zest.; Assign. 6 pCt. 70⅝; Certif. van dito 6 pCt. 72⅞; Spanje 19½; Portugal 2½ pCt. 40⅝; Oostenr. Met. 109⅝; Polen Aandeelen 167; Amerika 6 pCt. 40; dito 5 pCt. 43¼.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, P. J. TER VEER, geliefde Echtgenoot van

P. ROSCAM ABBING,
Predikant.

GINNEKEN, den 27. Maart 1843.

*** Heden avond ten 8 ure, overleed alhier, na een verval van krachten, mijne dierbare Echtgenoote FREDRIKA WEIBEL, in den ouderdom van bijna 55 jaren.

BREDA,
den 20. Maart 1843.

W. VAN PUTTE.

---

* Door BROESE & COMP., te *Breda*, is op den 26. Maart 1843 aan het Edel Achtbaar Bestuur, ingevolge Wethouders ter vertaling in het Nederduitsch vertoond: *Principes de Stratégie et de Topographie*, Paris 1841.

Te BREDA bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.